

DLT.050.6.2024.AS
Warszawa, 29 lipca 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 3591 Pana Posła Bartłomieja Wróblewskiego, w sprawie możliwości korzystania przez Honorowych Dawców Krwi ze świadczeń opieki zdrowotnej bez kolejki, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

1. *Czy Ministerstwo Zdrowia planuje znowelizować prawo, by umożliwić Honorowym Dawcom Krwi korzystanie poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna oraz ambulatoryjna opieka specjalistyczna? Jeśli tak, kiedy takie zmiany nastąpią?*

Wprowadzenie w przychodni zasad udzielania świadczeń opieki zdrowotnej Honorowym Dawcom Krwi (HDK) należy do kompetencji kierownika przychodni. Art. 23 ustawy o działalności leczniczej¹ zobowiązuje kierownika podmiotu wykonującego działalność leczniczą do ustalenia regulaminu organizacyjnego tego podmiotu. Zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt. 6 i 7 ww. ustawy regulamin ten określa przebieg procesu udzielania świadczeń zdrowotnych, z zapewnieniem właściwej dostępności i jakości tych świadczeń oraz organizację i zadania poszczególnych jednostek lub komórek organizacyjnych zakładu leczniczego, a także warunki ich współdziałania dla zapewnienia sprawnego i efektywnego funkcjonowania podmiotu pod względem diagnostyczno-leczniczym, pielęgnacyjnym, rehabilitacyjnym i administracyjno-gospodarczym. Wydanie takich regulacji zostało przesunięte na poziom podmiotu leczniczego, co pozwala wziąć pod uwagę specyfikę populacji korzystającej z usług konkretnego podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz umożliwia wyjście naprzeciw potrzebom świadczeniobiorców.

Co do zasady świadczenia osobom posiadającym prawo do korzystania ze świadczeń poza kolejnością powinny być udzielane w dniu zgłoszenia. Jeżeli jednak nie jest możliwe przyjęcie pacjenta w dniu zgłoszenia świadczeniodawca może wyznaczyć inny termin. Ważne jest, aby termin ten był terminem poza kolejnością wynikającą z listy oczekujących. Prawo to nie obejmuje prawa do obsłużenia w rejestracji poza kolejnością ani przyjęcia przez lekarza w wyznaczonym terminie z pominięciem harmonogramu udzielania świadczeń ustalonego przez świadczeniodawcę.

¹ Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 799).

W związku z powyższym kierujący podmiotem leczniczym może zawsze wziąć pod uwagę specyfikę populacji korzystającej z usług konkretnego podmiotu wykonującego działalność leczniczą i wyjść naprzeciw potrzebom świadczeniobiorców, jeżeli rzeczywiście – ze względu na stan zdrowia pacjenta lub inne okoliczności - zachodzi sytuacja przyjęcia pacjenta poza ustalonym harmonogramem pracy lub obsłużenia w pierwszej kolejności.

W przypadku nieprzestrzegania przez podmioty lecznicze uprawnień przysługujących HDK, należy interweniować bezpośrednio u kierowników placówek, w których realizowane są świadczenia. Ponadto, skargę na podmiot leczniczy, który ma podpisaną umowę z NFZ o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, można złożyć do Sekcji Skarg i Wniosków w oddziale wojewódzkim NFZ, właściwym ze względu na siedzibę świadczeniodawcy.

2. *W jaki inny sposób Honorowi Dawcy Krwi mogą być jeszcze nagradzani za dobrowolne oddawanie przez nich krwi dla dobra publicznego? Jakie działania podejmuje w tym zakresie Ministerstwo Zdrowia?*

Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem Zasłużonemu Honorowemu Dawcy Krwi (ZHDK) i Honorowemu Dawcy Krwi (HDK) przysługuje:

1. zwolnienie od pracy oraz zwolnienie od wykonywania czynności służbowych w dniu, w którym oddaje krew, oraz w dniu następnym, a także na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 298² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy,
2. zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy,
3. zwrot kosztów przejazdu do jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi na zasadach określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju; koszt przejazdu ponosi jednostka organizacyjna publicznej służby krwi,
4. posiłek regeneracyjny,
5. możliwość odliczenia od podatku dochodowego darowizny w wysokości iloczynu kwoty rekompensaty.

Uprawnienia, które obecnie przysługują Honorowym Dawcom Krwi należy rozpatrywać nie w kontekście głównych przesłanek determinujących donację, a dowodów uznania i wdzięczności za oddaną krew i jej składniki. Należy pamiętać, że biorcami krwi są osoby chore, wymagające leczenia operacyjnego, o obniżonej odporności, w czasie chemioterapii, kobiety w ciąży, a także niemowlęta i dzieci, dlatego niezwykle istotne jest, aby pobudki związane z oddawaniem krwi wynikały z potrzeby serca i były szlachetne oraz uczciwe. Dlatego też publiczna służba krwi stara się doceniać krwiodawców i podziękować im za bezcenny dar, którym dzielą się z potrzebującymi w trakcie oddawania krwi. Stąd ww. uprawnienia oraz odznaki przysługujące Honorowym Dawcom Krwi. Dodatkowo wdrożony został program lojalnościowy pn. „Każda kropla jest cenna”, aby docenić ofiarność krwiodawców. Rokrocznie w Światowy Dzień Krwiodawcy oraz Dni Honorowego Krwiodawstwa organizowane są uroczyste obchody, aby podkreślić niezastąpioną rolę Honorowych Dawców Krwi w systemie lecznictwa.

3. *Jakie inne działania planuje podjąć Ministerstwo Zdrowia, by zachęcić ludzi do oddawania krwi?*

Obecnie realizowana jest nowa edycja programu polityki zdrowotnej pn. „Zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2021-2026”, w zakresie celów szczegółowych:

- „Utrzymanie stałej liczby świadomych dawców krwi i jej składników”,
- „Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie honorowego krwiodawstwa”,
- „Zwiększenie świadomości zdrowego odżywiania wśród krwiodawców”,

która stanowi kontynuację realizacji zadań i zagadnień zdefiniowanych w ramach poprzednich edycji programu (2009-2014 oraz 2015-2020). Opracowany przez publiczną służbę krwi program ma charakter długofalowy i w dużej mierze w dalszym ciągu realizuje cele z lat poprzednich, przede wszystkim w odniesieniu do promocji i edukacji w zakresie honorowego krwiodawstwa oraz wzmocnienia wizerunku krwiodawcy poprzez zwrócenie uwagi społeczeństwa jak ważną i odpowiedzialną rolę pełnią Honorowi Dawcy Krwi w systemie lecznictwa oraz zapewnienie krwiodawcom większego uznania i szacunku za bezinteresowne ofiarowanie własnej krwi dla ratowania zdrowia i życia drugiego człowieka. W ramach ogólnopolskiej kampanii społecznej „Twoja krew, moje życie”, realizowanej w ramach wspomnianego powyżej programu polityki zdrowotnej, Narodowe Centrum Krwi oraz 21 Regionalnych Centrów Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, podejmują działania promocyjne, edukacyjne i wizerunkowe, którym przyświeca ten sam cel: promocja i edukacja w zakresie honorowego krwiodawstwa oraz wzmocnienie wizerunku Honorowego Dawcy Krwi. W nowej odsłonie kampanii promującej honorowe krwiodawstwo na lata 2021-2026 podkreślane jest i będzie, że Honorowy Dawca Krwi to człowiek wspaniały i wrażliwy na potrzeby innych osób, ponieważ bezinteresownie dzieli się najcenniejszym darem - własną krwią, aby nieść pomoc pacjentom wymagającym leczenia krwią lub jej składnikami. Dlatego, kontynuowane będzie budowanie pozytywnego wizerunku krwiodawcy i podkreślanie jego roli w systemie lecznictwa. Chcemy, aby poprzez prezentację cech charakteru dawców krwi i emocjonalnych wartości płynących z krwiodawstwa, motywować odbiorców kampanii do oddawania krwi oraz docenić wszystkich tych, którzy dotychczas „chwycili czerwoną nić”. Zależy nam, aby po zetknięciu z kampanią dawcy czuli się dumni z tego, do jakiej wyjątkowej społeczności należą – społeczności Honorowych Dawców Krwi.

Przypomnieć należy, iż krew jest najcenniejszym darem jaki człowiek bezinteresownie ofiarowuje drugiej osobie. Dzięki zaangażowaniu krwiodawców możliwe jest wykonywanie skomplikowanych operacji, ratowanie zdrowia, a także życia ciężko chorych oraz niesienie pomocy ofiarom wypadków. Krew to dar życia – podawana jest pacjentom, którzy bezwzględnie wymagają leczenia krwią lub jej składnikami. Honorowe krwiodawstwo to także misja i odpowiedzialność. Rola jaką pełnią Honorowi Dawcy Krwi w lecznictwie jest bezcenna. To właśnie dzięki osobom, które z dobroci serca dzielą się częścią siebie możliwe jest ratowanie zdrowia i życia pacjentów wymagających leczenia krwią lub jej składnikami. Mając na uwadze powyższe decyzja o oddaniu krwi powinna wynikać z chęci dzielenia się z innymi, nie zaś z kalkulacji zysków. Krew nie jest produktem, jest darem dla drugiego człowieka. Doświadczenia wielu krajów wskazują, że pozyskiwana w ramach honorowego krwiodawstwa, krew i jej składniki gwarantuje pełne bezpieczeństwo i ochronę zdrowia zarówno dawców, jak i biorców krwi. Wobec powyższego każda decyzja o ewentualnym rozszerzeniu uprawnień przysługujących Honorowym Dawcom Krwi podejmowana jest w kontekście obowiązujących przepisów prawa zarówno krajowego, jak i europejskiego. W tym miejscu podkreślić należy, że w dniu 17 lipca 2024 r. zostało opublikowane rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie norm jakości i bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego przeznaczonych do zastosowania u ludzi oraz uchylającego dyrektywy 2002/98/WE i 2004/23/WE, tzw. rozporządzenie SoHO, które reguluje między innymi zagadnienia dotyczące publicznej służby krwi. Ewentualne zmiany w zakresie uprawnień przysługujących Honorowym Dawcom Krwi muszą pozostać w zgodzie z przepisami ww. rozporządzenia.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Jerzy Szafranowicz
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/